

Kouluverkkoselvityksen 2025 eteneminen

Sivistyslautakunta 29.04.2025 § 43

Kunnanhallitus päätti palauttaa 18.11.2024 § 211 kokouksessaan sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tilatarveselvityksen uudelleen valmisteluun. Jatkovalmistelua ohjeistettiin niin, että valmistelussa keskitytään Mäntsälän keskustan alueen kouluverkkoon ja siinä erityisesti Myllymäen alakoulun tilakysymyksen ratkaisuun.

Sivistyslautakunta päätti 10.12.2024 § 120, että jatkovalmistelua jatketaan kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti ja että jatkovalmistelun tilannetta tarkastellaan sivistyslautakunnan kokouksessa 29.4.2025.

Sivistyslautakunta ohjeisti, että tilojen käytön jatkovalmistelussa tulee huomioida erityisoppilaiden vaatimat tarpeet ja että Mäntsälän keskustan alueen koulujen tilojen kunto tulee selvittää.

Keskustan alueen kouluverkkovalmistelua varten sivistysjohtaja nimesi projektiryhmän viranhaltijapäätöksellä 9.1.2025. Projektiryhmään kuuluvat opetuspäällikkö, keskustan koulujen rehtorit, oppimisen tuen erityisasiantuntija, toimitilapäällikkö ja controller.

Kouluverkkoselvityksen taustalle on tehty Mäntsälän kunnan väestöennuste maaliskuussa 2025. Opetuspalveluissa on päivitetty oppilasennusteita ja laskettu oppilasryhmien määrät Mäntsälän keskustan alueella ja samalla laskettu erilaisten opetustilojen määrä nykyisissä kouluissa keskustassa. Toimitilapalvelut ovat selvittäneet rakennusten kuntoa ja talousaosasto koonnut talouden ja toiminnan kustannustietoja.

Keskustan alueen kouluverkkoselvitys ei ole vielä valmis ja selvitystä jatketaan sivistyslautakunnan antaman väliohjeistuksen mukaisesti. Lautakunnalle esitetään valmistelun lähtökohdat ja tuotettu materiaali sekä alustava luonnos selvityksestä. Valmistelun taustaolettamuksina ovat yhdestä koulukiinteistöstä luopuminen Mäntsälän keskustassa, lisärakentamisen välttäminen sekä vaativan erityisen tuen tilaparpeiden ratkaisu. Taustaolettamuksien tutkiminen tähtää Myllymäen koulun tilatarpeen ratkaisun löytämiseen.

Opetuspalvelut ja projektiryhmä valmistelevat sivistyslautakunnan 10.6.2025 kokoukseen osallisuustyöskentelyversion keskustan alueen kouluverkkoselvityksestä. Osallisuustyöskentelyssä asianosaisille varataan mahdollisuus osallistua valmisteluun ja lausua näkemyksensä valmisteltavaan kouluverkkoselvitykseen. Varsinaisesti kouluverkkoselvitys tulee sivistyslautakunnan päätöksentekoon osallisuustyöskentelyn jälkeen syyskuussa 2025.

Opetuspäällikkö esittelee kokouksessa keskustan alueen kouluverkkoselvityksen tämän hetkistä valmistelutilannetta.

Valmistelija

Palvelualuejohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi, opetuspäällikkö Marko Lipponen, sähköposti marko.lipponen(@)mantsala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus	Sivistyslautakunta keskustelee keskustan kouluverkkoselvityksen valmistelutilanteesta ja antaa ohjeistuksen jatkovalmistelulle.
Käsittely	Opetuspäällikkö Marko Lipponen esitteli kouluverkkoselvityksen etenemistä ja Kirkonkylän koulun tilannetta kokouksessa. Käsittelyn aikana opetuspäällikkö totesi, että liitteeseen on tehty tekninen korjaus Hepolan koulun vammaisryhmien määriin esityslistan lähettämisen jälkeen.
Päätös	Sivistyslautakunta merkitsi kouluverkkoselvityksen ja liitteeseen tehdyn korjauksen tiedoksi. Lisäksi sivistyslautakunta ohjeisti jatkovalmistelua seuraavasti: - oppilasmääräennusteet tulee päivittää - tilojen suunnittelussa huomioitava väliaikaisten tilojen poisto - vammaisopetuksen oppilaiden erityistarpeet tulee huomioida - oppilaaksiottoalueita tulee tarkastella siten, että saataisiin keskustan investoinnit mahdollisimman pieniksi - suunnittelussa tulee huomioida myös koulumatkojen turvallisuus ja oppilaan oikeus koulumatkaan jalan - kokonaiskouluverkkoselvitys olisi tarpeellista tehdä Kouluverkkoselvityksestä tehdään kaksi vaihtoehtoa kesäkuun lautakuntaan.

Liite 1. Keskustan kouluverkkoselvitysluonnos 1 / 29.4.2025

Sivistyslautakunta 10.06.2025 § 59
175/00.01.05/2025

Keskusta-alueen kouluverkkoselvitystyöskentely on aloitettu 16.1.2025. Taustamateriaalia ja alustavia vaihtoehtoluonnoksia on esitelty sivistyslautakunnan kokouksissa 18.3.2025 ja 29.4.2025. Lautakunta on näissä kokouksissa evästännyt valmistelua ja kommentoinut selvityksen etenemistä.

Mäntsälän perusopetuksen oppilasmäärä vähenee tulevaisuudessa. Oppilasmäärän vähenemisen myötä myös opetusryhmien määrä vähenee. Lukuvuonna 2024-2025 Mäntsälässä on keskustan alueella 44 vuosiluokkien 1-6 ryhmää ja 42 vuosiluokkien 7-9 ryhmää. Lukuvuoden 2030-2031 alussa 1-6 vuosiluokkien ryhmiä on arviolta 39 ja 7-9 vuosiluokkien ryhmiä on arviolta 36. Nämä arviot perustuvat syntyneiden määrin (Liite 1, dia 2). Muuttovoiton vaikutusta ryhmien määrään ja tilojen riittävyyteen on havainnollistettu liitteessä 1 (liite 1, dia 3).

Keskustan alueella on hallinnollisesti kolme koulua: Hepola-Kirkonkylä, Riihenmäki ja Myllymäki-Ehnroos. Hepolassa järjestetään vuosiluokkien 1-

6 opetusta, vammaisopetusta ja vaativaa erityisopetusta. Päärakennuksessa on kymmenen opetustilaa. Piha-alueella on viipalerakennus, jonka käyttöikä on tullut vastaan. Päärakennus vaatii peruskorjauksen ja vammaisopetuksen tilojen rakentamisen, jos rakennuksen käyttöä jatketaan. Kirkonkylän koululla järjestetään vuosiluokkien 1-6 opetusta ja ryhmämuotoista erityisopetusta. Piha-alueella on viipale, jonka käyttöikä on tullut vastaan. Päärakennuksessa on 8 opetustilaa. Riihenmäen koulussa järjestetään vuosiluokkien 1-9 opetusta ja ryhmämuotoista erityisopetusta. Vuosiluokkien 7-9 rakennusosa vaatii peruskorjauksen lähitulevaisuudessa. Opetustilojen määrä on 35. Myllymäki-Ehnroosilla järjestetään vuosiluokkien 1-9 opetusta ja ryhmämuotoista erityisopetusta. Vuosiluokkien 1-6 opetus järjestetään Myllymäen rakennuksen uudemmassa osassa ja väliaikaistiloissa, joiden käyttöikä on tullut vastaan. Vuosiluokkien 7-9 opetus järjestetään uudessa Ehnroosin koulun rakennuksessa. Opetustiloja Myllymäki-Ehnroosilla on 28. (Liite 1, dia 2: opetustilojen määrät, liite 1, dia 4: koulurakennusten kuntoluokka.)

Perusopetusta rahoitetaan kuntien valtionosuuksien kautta. Valtionosuuden määrä perustuu ensisijaisesti oppilasmäärin. Valtionosuuden määrä Mäntsälässä on laskeva oppilasmäärän pienenemisen johdosta. Sivistyslautakunnalle on 18.3.2025 kokouksessa esitelty, miten opetuksen rahoitus jakautuu Mäntsälässä varsinaisen opetuksen ja kiinteistöjen välillä. Suhteessa opetukseen kiinteistöihin menee prosentuaalisesti varsin paljon rahaa, koska rakennukset ovat osittain vajaalla käytöllä ja keskustassa on paljon huonokuntoista korjausta vaativaa väistötilaa. (Liite 1, dia 5: Valtionosuuden määrän kehitys, liite 1, dia 6 perusopetuksen kulurakenne.)

Kouluverkkoselvitykseen liittyy lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten arviointi on prosessi, jossa ennakoidaan ja seurataan päätösten ja toimenpiteiden vaikutuksia lapsiin (liite 2). Arvioinnin avulla selvitetään, miten lapsen oikeudet toteutuvat ja millaisia hyötyjä ja haittoja erilaisilla lapsiin kohdistuvilla päätöksillä on lapsen hyvinvointiin, kehitykseen ja arkeen. Sivistyslautakunnan hyväksymistä keskustan kouluverkkoselvityksen vaihtoehdosta laaditaan lapsivaikutusten ennakoarviointi kuulemalla lapsia, huoltajia ja henkilöstöä elokuun 2025 aikana.

Kouluverkkoselvityksen pohjalta sivistyslautakunnalle esitetään kaksi vaihtoehtoehtoa, joista tehdään lapsivaikutusten arviointi elokuussa 2025. Tavoitteena on, että keskustan alueella tilaratkaisut ovat mahdollisimman toimivat ja eri opetusmuotojen toteuttaminen on tilojen puolesta mahdollista. Samalla on tärkeää pystyä luopumaan huonokuntoisista väliaikaistiloista. Keskeistä on se, että Myllymäki-Ehnroosin yhtenäiskoulussa ei ole asianmukaisia 1-6 vuosiluokkien opetuksen tiloja. Vammaisopetuksen ja vaativan erityisopetuksen tilatarve tulee huomioida tässä yhteydessä. Taloudellisesta ja kouluverkon toimivuuden näkökulmasta Hepolan rakennuksen käytön jatkoa on tarpeen tarkastella. On myös huomioitava Riihenmäen koulun yläkouluosan peruskorjaustarve.

Vaihtoehto 1

Hepolan koulurakennusten käytöstä luovutaan kokonaan vuosikymmenen vaihteeseen mennessä. Yleisopetuksen vuosiluokkien 1-6 oppilaat siirtyvät Riihenmäen kouluun lukuvuoden 2030-2031 alkuun mennessä. Hepolan vammaisopetukselle (5 ryhmää) ja vaativalle erityisopetukselle (3 ryhmää) rakennetaan uudet tilat.

Myllymäki-Ehnroosin koulun 1-6 luokkien opetusta varten rakennetaan uudet tilat.

Myllymäen vanhasta osasta luovutaan, Myllymäen uusi osa jää käyttöön. Kirkonkylän koulun viipaleesta luovutaan.

Uudisrakentaminen Myllymäki-Ehnroos tontille. Vammaisopetus, vaativa erityisopetus, yleisopetuksen 1-6 oppilaiden tilat Myllymäki-Ehnroosin oppilaille ja osalle Kirkonkylän koulun oppilaista.

Myllymäen vanhan osan purkaminen on mahdollista aloittaa aikaisintaan kesällä 2027. Hepolan peruskorjausta ja lisärakentamista ei tarvita. Opetusryhmistä tulee tasapainoisemman kokoisia ja tämä tuo jonkin verran säästöä henkilöstökustannuksissa. Vammaisopetukselle ja vaativalle erityisopetukselle saadaan asianmukaiset tilat ja opetuksen järjestäminen toteutuu perusopetuslain inklusion periaatteiden mukaisesti kaikenikäisten osalta.

Kirkonkylä-Hepolan koulun rakenne muuttuu merkittävästi. Kirkonkylän koulusta voi tulla kahdeksan opetusryhmän yksittäinen koulu.

(Liite 3: Myllymäen koulun investointitarkastelu skenaariolla 5/2025, liite 4: Vammaisopetuksen järjestämisestä, liite 6: Uudisrakentaminen Myllymäki, alustava tilaohjelma)

Vaihtoehto 2

Hepolan koulurakennus peruskorjataan. Hepolassa järjestetään vuosiluokkien 1-6 opetusta (6 ryhmää) ja vaativaa erityisopetusta (3 ryhmää).

Hepolan vammaisopetukselle rakennetaan uudet tilat. Myllymäki-Ehnroosin koulun 1-6 luokkien opetusta varten rakennetaan uudet tilat.

Myllymäen vanhasta osasta luovutaan, Myllymäen uusi osa jää käyttöön. Osa Kirkonkylän koulun oppilaista sijoitetaan Hepolaan ja/tai Riihenmäkeen.

Uudisrakentaminen Myllymäki-Ehnroos tontille (vammaisopetuksen tilat ja Myllymäki-Ehnroosin 1-6 luokkien opetustilat).

Kirkonkylän koulusta tulee kahdeksan opetusryhmän koulu.

(Liite 5: Hepolan peruskorjaamisen ja lisärakentamisen kustannustarkastelu elinkaarimallilla 2021.)

Lisäksi on tarkasteltu keskusta-alueen oppilaaksiottorajojen siirtämistä sivistyslautakunnan 29.4.2025 pyynnöstä (Liite 1, diat 7- 9).

Valmistelija

Opetuspäällikkö Marko Lipponen, sähköposti marko.lipponen(@)mantsala.fi, sivistysjohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että Mäntsälän keskustan alueen kouluverkkoselvityksen lapsivaikutusten arviointi tehdään vaihtoehdoista 1 ja 2.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.

Liite 1. Kouluverkkoselvitys 10.6.2025

Liite 2. Lapsivaikutusten ennakkoarviointi: Keskustan kouluverkkoselvitys

Liite 3. Myllymäen koulun investointitarkastelu skenaariolla 5/2025

Liite 4. Vammaisopetuksen järjestämisestä

Liite 5. Hepolan peruskorjaamisen ja lisärakentamisen kustannustarkastelu elinkaarimallilla 2021

Liite 6. Uudisrakentaminen Myllymäki, alustava tilaohjelma